

Gwiazdka obok porządkowych liczb artykułów oznaczone są publikacje, znajdujące się w bibliotece Morskiego Instytutu Rybackiego; dwiema gwiazdkami — tłumaczenia publikacji, wykonane przez MIR

ICHTIOLOGIA

121 597.553.2:591.16.591:552.001(57—18) MIR
Krogius F. W., Krochin E. M.: **Drogi odnowienia i zwiększenia stada łososia Kamczatki**. „Futi wosstanowienija i uwieliczenija stad kamczatskich łososiej”. Trudy Sowierszanij, Moskwa, wyd. Ichtiol. Kom. Akad. Nauk SSSR, nr. 4, 1954, s. 10; B 5, 12 str., 2 wykr. — Jedną z najważniejszych przyczyn zmniejszenia zapasów ryb łososiowych na Kamczatce jest pogorszenie warunków rozrodu, na co zasadniczy wpływ ma szybka zabudowa dolin rzek tarliskowych i wyrąb lasów. Dlatego należy przedsięwziąć szereg zabiegów tak melioracyjnych, hodowlanych jak i natury ochronnej, które zwiększyłyby przeżywanie młodzieży. Zabiegi te są rozpatrywane w nawiązaniu do wędrówek tarlowych, tarła, rozwoju ikry, odżywiania się młodzieży i spływu smoltów.

122 597.553.2:639.3(57)(265.2/.3) MIR
Nikolskij G. W.: **Podstawy biologiczne gospodarki łososiowej w basenie Amuru**. „Materiały po biologicznym osnowaniu łososiowemu chadzajstwu basiena Amura. Trudy Sowierszanij, Moskwa, wyd. Ichtiol. Kom. Akad. Nauk SSSR, nr 4, 1954, s. 160; B 5, 8,5 str., 1 wykr., 2 tabl., 6 poz. bibl. — Dalsze podwyższenie zapasów ryb łososiowatych Amuru może być osiągnięte tylko przy stosowaniu kompleksu zabiegów tak melioracyjnych jak i ochronnych oraz poprzez sztuczne rozmnażanie i prowadzenie połowów planowo zorganizowanych. Omówienie i analiza dynamiki i liczebności stada gorbussy i kety oraz czynników wpływających na zmienność liczebności. Plan zabudowy terenu siecią cśrodków zarybieniowych.

123* 597.553.2.001.5:591.53:591.134 MIR
Lewanidow W. J.: **Odżywianie i wzrost narybku łososia w wodach słodkich**. „Pitanje i rost małkow kety w priesnyh wodach”. Zoolog. Z., Moskwa, dwumies., t. 34, nr 2, marz. — kw. 55, s. 371; B5, 9 str., 10 tabl., 11 poz. bibl. — Wyniki badań stwierdzających zdolność narybku łososia w wyszukiwaniu pokarmu. Określenie ilości potrzebnego pokarmu na dobę i obliczenie współczynnika pokarmowego. Liniowe i wagowe tempo wzrostu narybku.

124* 597.562.001.5:591.55:639.2.261.3) MIR
Bernier M.: **Z biologii dorsza środkowego Bałtyku**. „Zur Biologie des Dorsches der mittleren Ostsee”. Dtsch. Fische-rei Z., Berlin, mies. t. 2, nr 2, luty 55, s. 33; B5, 3,5 str., 4 rys. — Podano przegląd aktualnej wiedzy o biologii bałtyckiego dorsza — jego znaczenie przemysłowe, tereny połowowe, wędrówki rozrodcze i odżywcze, okresy i trwanie tarła, rozwój larw i narybku oraz pokarm w okresie rozwoju i dojrzałości. Dane o wartości odżywczej dorsza np. zawartość tłuszczu w wątrobie.

125* 597.562.001.5:591.552(268.3) MIR
Saetersdale G.: **Badania nad długością, siłą pokoleń, fluktuacjami stada dorsza obszaru M. Barentsa**. „Estimation of the cod in the Barents Sea area”. Odb. z C. M. 1954, Sp. Sc. Meet. Problems and Methods of sampling fish populations nr 9, Intern. Con. Expl. Sea; D, 6 str., 4 wykr., 2 tabl. — Badania dot. dorsza obszaru Lofotów, Finmarken i wód Szpicbergu. Szczególną uwagę poświęcono dorszowi trącemu się wiosną u Lofotów i jego wędrówkom na M. Barentsa w latach 1934—1939. Przedstawiono dane dot. wieku łowionych dorszy, średnich długości w zależności od użytego sprzętu (połowowego), dojrzewania płciowego oraz liczebności kolejnych pokoleń w badanych latach.

126* 639.2.034.1:597.553.1:629.135:591.551 MIR
Tarlo śledzia na Pacyfiku obserwowane z samolotu. „Pacific hering spawning shoals observed from air”. Comm. Fish. Rev., Washington, mies., t. 17, nr 5, maj 55, s. 21; A 4, 2 str., 3 mapki. — Zadaniem wywiadu lotniczego było ustalenie miejsca przebywania trących się ryb pelagicznych oraz wielkości i kształtu ławic. Na Zatoce Tomalew stwierdzono 6 ławic śledzia. Na Zatoce Monterey zauważono 6 ławic sardeli na znacznej głębokości i 74 żarłaczce. Na Zatoce S. Francisco z powodu zmętnienia wody stwierdzono ławice ryb tylko na głębokości od 2—3 stóp od powierzchni.

127* 639.227.4:31.664.95(94) MIR
Kearns F. J.: **Tuńczyk — fakty i perspektywy**. „Tuna facts and prospects”. Fish. Newsletter Sydney, mies., t. 14, nr 2, luty 55, s. 11; B5, 2 str. — Oprócz danych statystycznych odnośnie połowów tuńczyka i produkcji konserw — artykuł rozpatruje przede wszystkim możliwości rozwoju przemysłu tuńczykowego w Australii i na wodach w pobliżu Australii. Interesujące są dane dotyczące zasobów surowca tj. gatunków tuńczyka i ich rozmieszczenia, wędrówek i miejsc połowu.

OCEANOGRAPHIA FIZYCZNA

128* 551.46:534.88.002.5 MIR
Dow W.: **Podwodny pomiar odległości. Dalmierz podwodny**. „Underwater telemetering. A telemetering depth meter”. Deep Sea Res., London, t. 2, nr 2, stycz. 55, s. 145; B 5, 6,5 str., 5 fot., 2 rys., 2 wykr., 3 poz. bibl. — Aparatura wykonana w Woods Hole Oceanographic Institution, służy do określania zagłębienia siatek wzgl. innych przedmiotów ciągniemych przez statek — metodą akustyczną. Składa się z przyrządu wytwarzającego fale akustyczne, zanurzonego poniżej przedmiotu (którego głębokość określamy) oraz hydrofonu połączanego ze zwykłym odbiornikiem radiowym na statku. Opis przyrządów oraz wyniki uzyskane przy ich pomocy.

129* 551.463/.464(261—16) MIR
Richards F. A., Redfield A. C.: **Porównanie wartości tlen — gęstość w wodach zachodniej części Półn. Atlantyku**. „Oxygen-density relationships in the Western North Atlantic”. Deep Sea Res., London, t. 2, nr 3, kw. 55, s. 182; 14 wykr., 3 tabl., 20 poz. bibl. — W badaniach wód Morza Sargassowego, na podstawie istniejących współzależności pomiędzy zawartością tlenu a zasoleniem i temperaturą (zależność pomiędzy O_2 a θ_t) stwierdzono że wody M. Karaibskiego, Kanału Jukatan i Cieśniny Floryda, jak też wody Golfstromu wykazują w tej zależności pewne anomalie, polegające na istnieniu wyższych zawartości tlenu niż teoretyczne.

130* 551.465.001.5 MIR
Fuglister F. C.: **Kolejne analizy badań prądów**. „Alternative analyses of current surveys”. Deep Sea Res., London, kwart., t. 2, nr 3, kw. 55, s. 213; B 5, 16,5 str., 17 mapek, 6 poz. bibl. — Dokonano szeregu obserwacji prądów morskich systemu Golfstromu oraz Kuroshio. Podano wyniki tych obserwacji i badań odnośnie temperatury wody i jej ukształtowania pionowego i poziomego w obu wymienionych systemach.

POŁOWY I SPRZĘT RYBACKI

131* 639.2.081.11.004.6 MIR
Fleofilaktowa A. G.: **Zużycie narzędzi połowu w rybołówstwie przemysłowym i środki walki o zahamowanie tego**

procesu. „Iznos orudij promyslennowo rybołóstwa i miery borby za jewo sokraszczenie“. Rybn. Choz., Moskwa, mies., t. 31, nr 8, s. 24; B5, 2,5 str. — Remonty jako podstawowy czynnik mający wpływ na zwiększenie kosztów zużycia sieci. Dotychczasowy sposób rozliczania tych kosztów. Podstawowe środki walki z przedwczesnym zużyciem narzędzi połowu oraz obniżka norm ich zużycia.

132* 639.2.081.111.5:551.575 MIR
Mielnikow J.F.: **Jak odnaleźć sieci we mgle.** „Kak najti sie-ti w tumanie“. Rybn. Choz., Moskwa, mies., r. 31, nr 5, maj 55, s. 48; B5, 1 str., 1 rys. — Uproszczona skuteczna metoda odszukiwania zagubionych w nocy i we mgle pławnic śledziowych, polegająca na przepływaniu przez statek coraz większych kwadratów.

133* 629.12.015.004.1:639.2.06 MIR
Pomocnicze urządzenie kotwiczne na trawlerach rybackich. „Ankerhilfseinrichtung für Fischereifahrzeuge“. Hansa, Hamburg, tyg., r. 92, nr 28/29, lip. 55, s. 1288; A4, 1 str., 1 fot. — Opis nowego urządzenia umożliwiającego szybkie wyrzucanie kotwicy ze statków rybackich nie posiadających windy kotwicznej.

134* 639.22.001.5:621.397(204.1) MIR
Sand R. F.: **Zastosowanie podwodnej telewizji w badaniach sprzętu rybackiego (sprawozdanie wstępne).** „Use of under-water television in fishing gear research (preliminary report)“. Comm. Fish. Rev., Washington, mies., t. 17, nr 4, kw. 55, s. 1; A4, 5 str., 9 fot., 5 poz. bibl. — Opis podwodnych obserwacji telewizyjnych przeprowadzonych w USA w 1954 r. na głębokości do 60 stóp — wózków dennych, pelagicznych i haczyków ciągnionych. Ogólny opis specjalnie przystosowanej kamery telewizyjnej. Uzyskano dobre obrazy badanego sprzętu i stwierdzono dużą przydatność podwodnej telewizji aparatem bez nurka do bezpiecznego, na większych głębokościach i przez dłuższe okresy czasu, przeprowadzenia obserwacji działania rybackich narzędzi połowu oraz życia ryb w naturalnych warunkach.

135* 639.2.081.112.004.1:639.222.2 MIR
Czy tralując będziemy łowić śledzia wysokiej jakości taniej niż pławnicami? „Will trawling catch quality herrings more cheaply than drift nets?“. „Fishing News, London, tyg., nr 2206, lip. 55, s. 9; A3, 1 str., 2 rys. — Opis budowy nowego kanadyjskiego włoka pelagicznego. Próby trwające od 1950 r. wykazały, że przy zastosowaniu odpowiednich desek rozporowych zawieszonych w pewnej odległości od lin tralowych włok uzyskuje w nocy bardzo dobrą wydajność połowową. Inowację stanowi również sposób wydobywania ryby na pokład przy pomocy specjalnego kaszorka. Fachowcy przewidują, że włok ten może łowić do 60 ton w jednym zaciągu.

136* 639.222.2:639.2.081.117(261) MIR
Próbné połowy śledzia niewodami okrężnymi okazały się wydajne. „Hering purse-seine tests prove successful“. Comm. Fish. Rev., Washington, mies., r. 17, nr 1, stycz. 55, s. 60; A4, 1 str., 1 fot. — Krótkie omówienie norweskich próbnych połowów śledzia pomiędzy Islandią i Jan Mayen niewodami okrężnymi. Norwescy eksperci uważają, że w tych rejonach można przeprowadzać tą metodą opłacalne połowy śledzia na skalę przemysłową. Wielkie ławice śledzia o wysokiej zawartości tłuszczu wykryto w lipcu przy Islandii i sierpniu przy Jan Mayen.

TECNOLOGIA RYBNA

137* 664.9.035.2.002.5 MIR
Popow A. W.: **Nowy sposób przygotowania przezroczystej solanki.** „Nowyj sposob prigotowlenja prozrachnowo rassola“. Rybn. Choz., Moskwa, mies., t. 31, nr 5, maj 55, s. 24; B5, 3 str., 2 rys. — Krytyczne uwagi o najbardziej rozpowszechnionym sposobie sporządzania solanki. Opis urządzenia filtracyjnego, opracowanego przez laboratorium Moskiewskiego przedsiębiorstwa nr 1, t.zw. regeneratora solankowego oraz metody sporządzania solanki przy zastosowaniu w/w urządzenia.

138* 664.951.1:614.31:66.062.851.13 MIR
Castell C. H., Triggs R. E.: **Proces psucia się łupacza na trawlerach w morzu. Pomiar rozkładu i standaryzacja ja-**

kości. „Spoilage of haddock in the trawlers at sea. The measurement of spoilage and standards of quality“. J. Fish. Res. Bd Can., t. 12, nr 3, maj 55, s. 329; B5, 12,5 str., 1 wykrt., 6 tabl., 12 poz. bibl. — Z podanych badań dokonanych na filetach łupaczy, zalodowanych na statku, wynika, że trójmetyloamina jest czulszym wskaźnikiem psucia się mięsa rybiego aniżeli ocena organoleptyczna lub p. H. Wykryto przy tym nowy typ rozkładu, któremu nie towarzyszył ani wzrost trójmetyloaminy ani p. H. W normalnych warunkach istnieje zależność między pojawiającym się wcześniej zapachem rozkładu, a wzrostem trójmetyloaminy. W w/w doświadczeniach ilość trójmetyloaminy wynosiła 1—5 mg N na 100 g mięsa, co oznaczało, że ryba albo już wydzielala zapach albo też wkrótce zaczęła go wydzielac. Trójmetyloamina jest miarapoczątkowych zmian w procesie rozkładu mięsa ryby, chociaż sama jako taka nie przyczynia się w całości do obecnego w rybie zapachu.

EKONOMIKA RYBACKA

139* 657.372.639.2/47/ MIR
Barun M. A.: **Bilans przedsiębiorstwa przemysłu rybnego.** „Balans rybopromyslennowo priedpriatija“. Moskwa 1954, Piszczepromizdat, cena 4,45 rb.; D. A5, 128 str., 7 tabl., Książka przeznaczona dla pracowników inżynierjno-technicznych przemysłu rybnego, szczególnie rachunkowości. Podstawowe wiadomości o bilansie, jego układzie i znaczeniu. Dokładna analiza poszczególnych części bilansu przedsiębiorstw rybackich. Zasady przeprowadzania analizy bilansu.

140* 639.2.055:639.228.2/3'261.3/ MIR
Przepisy ochronne gładzie i storni. „Schonverordnung für Scholler und Flundern“. Allg. Fischwirtschaft, Bremerhaven, t. 7 nr 4, stycz. 55, s. 3; A3, 0,5 str. — W Niemczech Zach. w dn. 5.I.1955 wydano rozporządzenie ochronne płastug na Bałtyku zachodnim. Wymiar ochronny dla gładzie i storni jest ten sam — 25 cm. Ponadto wprowadzono czas ochronny połowu samiec gładzicy w czasie od 16.I do 15.III. i storni od 1.III. do 30.IV. Uzasadnienie ochrony.

141* 639.2.065/066.003/43 MIR
Hass G.: **Wyniki połowów trawlerów niemieckich w zależności od ich wieku.** „Abhängigkeit der Fangleistungen deutscher Fischdampfer von ihrem Alter“. Fischwirtschaft, Bremerhaven, mies. r. 6, str. 12, grud. 54, s. 276; A4, 1 str., 3 tabl. — Analiza pracy 186 trawlerów zachodnio - niemieckich, podzielonych na 5 grup w zależności od wieku statku (ponad 20 lat, 11—20, 6—10, 3—5 oraz do 3 lat). Najlepsze wyniki osiągały statki nowe, do 3 lat, najgorsze stare jednostki, liczące ponad 20 lat. Ogólnie biorąc im statki starszy, tym gorsze są wyniki jego pracy.

125* 639.222.2:665.211:31 MIR
Meyer-Waarden F.F.: **Rybołóstwo morskie jako producent oleju.** „Die Seefischerei als Ölproduzent“. Jahresheft der deutschen Fischwirtschaft, Bremerhaven, 1955, s. 43; A4, 2 str. — 1 fot. 2 tabl. — Światowa produkcja oleju z ryb wynosiła przed wojną 400.000 ton rocznie, a obecnie dąży się do osiągnięcia tych samych wyników. Jakkolwiek w Niemczech Zach. notuje się stały wzrost produkcji oleju, jednakże w skali światowej nastąpił po wojnie spadek w wielu państwach. Podkreślono obfitość połowów i stały zbyt ich w przetwórstwie. Wymieniono rodzaje ryb poławianych na olej i uzasadniono konieczność rozwoju floty specjalnej (statki-przetwórnice).

* * *

Niniejszy przegląd dokumentacyjny zawiera jedynie część analiz dokumentacyjnych publikacji z zakresu rybołóstwa morskiego. Pełna dokumentacja ukazuje się w postaci Kart Dokumentacyjnych wydawanych przez Centralny Instytut Dokumentacji Naukowo-Technicznej (Warszawa, Al. Niepodległości 188).

CIDNT przyjmuje prenumeratę kart dokumentacyjnych, którą obejmować może zarówno całą dokumentację naukowo-techniczną, jak i oddzielnie jej działy lub poszczególne zagadnienia i tematy techniczne. Cena karty dokumentacyjnej wynosi w prenumeracie 0,20 zł. CIDNT wykonuje (za zwrotem kosztów) fotokopie i mikrofilmy publikacji objętych zarówno przeglądem dokumentacyjnym jak i kartami dokumentacyjnymi.